

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА**

Інженерно - педагогічний факультет

“Затверджено”

на засіданні Приймальної комісії
НПУ імені М.П. Драгоманова
протокол № 4 від «13» травня 2022 р.
Голова Приймальної комісії
_____ Андрущенко В. П.

“Рекомендовано”

Вченою радою
Інженерно-педагогічного факультету
протокол № 8 від «29» квітня 2022 р.
В.о.голови Вченої ради
_____ Субіна О.О.

**ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ
(СПІВБЕСІДИ)**

для громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства,
при вступі на навчання для здобуття освітнього ступеня

«Магістр»

на базі раніше здобутого освітнього ступеня

«бакалавр» / «спеціаліст»

Спеціальність 015 «Професійна освіта. (Охорона Праці)»

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ (СПІВБЕСІДИ).

Вступне фахове випробування (співбесіда) на базі раніше здобутого освітнього ступеня / ОКР «бакалавр» / «спеціаліст» проводиться у формі фахового вступного іспиту (співбесіди) за програмними питаннями.

Абітурієнти на початку іспиту (співбесіди) обирають програмні питання представлені у екзаменаційних білетах і готуються до відповіді протягом 40 хвилин. Іспит (співбесіду) проводять індивідуально з кожним абітурієнтом два члени предметної комісії, склад якої затверджений наказом по університету. Тривалість іспиту (співбесіди) – 15 - 20 хвилин з кожним із абітурієнтів.

У процесі фахового випробування (співбесіди) абітурієнти мають дати відповідь на три запитання, два з яких теоретичного характеру та одне – практичного характеру.

Фахове випробування (співбесіда) з охорони праці передбачає перевірку загальнотеоретичної та практичної підготовки абітурієнтів з основних розділів основ охорони праці та безпеки життєдіяльності, зокрема, рівень володіння програмовим матеріалом.

Програма фахового іспиту (співбесіди) з охорони праці для вступу на навчання для здобуття освітнього ступеня «Магістр» базується на освітньо-професійній програмі та освітньо-кваліфікаційній характеристиці підготовки фахівців за освітнім ступенем «бакалавр» / «спеціаліст» усіх галузей знань різних спеціальностей, навчальних програмах дисциплін циклу професійної та практичної (професійно-орієнтованої) підготовки, визначених навчальним планом, затвердженим ректором НПУ імені М. П. Драгоманова.

Програма фахового іспиту (співбесіди) з охорони праці складена для вступників, які вступають на навчання за освітньо-професійними програмами підготовки магістра галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 015 Професійна освіта (Охорона праці).

Вступне фахове випробування може проводитись з використанням дистанційних технологій у синхронному режимі відеоконференцзв'язку, враховуючи умови воєнного стану.

Метою вступного фахового іспиту (співбесіди) є оцінити уміння вступників:

- за різними ознаками (фізичними, хімічними, зовнішніми та ін.) розпізнавати явну та потенційну небезпеку та по можливості попереджувати вплив негативних наслідків різного характеру на свою життєдіяльність та навколишніх людей;
- застосовувати різні способи ідентифікації для своєчасного розпізнавання потенційних небезпек;
- враховувати різні за походженням джерела небезпек при забезпеченні безпеки та охорони праці;
- прогнозувати вплив можливих негативних наслідків виробничого середовища на життя та здоров'я людини, на навколишнє середовище та на систему «середовище-людина-діяльність»;
- правильно оцінювати обстановку в умовах надзвичайних ситуацій;
- використовувати нормативно-правову базу захисту особистості людини, її прав та свобод, навколишнього середовища, життєдіяльності людини в умовах виробничої діяльності та надзвичайних ситуацій;
- забезпечувати свою соціальну безпеку та надавати першу долікарську допомогу потерпілим;
- грамотно опиратися на державні та міжнародні структури для забезпечення безпеки особистості та суспільства.

Загальна характеристика програми вступного фахового іспиту (співбесіди)

Програма вступного фахового іспиту (співбесіди) включає:

1. Перелік розділів і тем.
2. Критерії оцінювання знань, умінь та навичок абітурієнта.
3. Список літератури для підготовки до іспиту.

1. ПЕРЕЛІК РОЗДІЛІВ ТА ТЕМ.

1. Загальні питання охорони праці.

1. Сучасний стан охорони праці в Україні та за кордоном. Суб'єкти і об'єкти охорони праці. Основні терміни та визначення в галузі охорони праці. Класифікація шкідливих та небезпечних виробничих чинників.

2. Правові та організаційні основи охорони праці.

Конституційні засади охорони праці в Україні. Законодавство України про охорону праці. Закон України «Про охорону праці». Основні принципи державної політики України у галузі охорони праці. Гарантії прав працівників на охорону праці, пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці. Охорона праці жінок, неповнолітніх, інвалідів. Обов'язки працівників щодо додержання вимог нормативно-правових актів з охорони праці.

Відповідальність посадових осіб і працівників за порушення законодавства про охорону праці. Нормативно-правові акти з охорони праці (НПАОП): визначення, основні вимоги та ознаки. Структура НПАОП. Реєстр НПАОП.

Акти з охорони праці, що діють в організації, їх склад і структура. Інструкції з охорони праці. Розробка та затвердження актів з охорони праці, що діють в організації. Фінансування охорони праці. Основні принципи і джерела. Заходи і засоби з охорони праці, витрати на здійснення і придбання яких включаються до валових витрат.

3. Державне управління охороною праці, державний нагляд і громадський контроль за охороною праці.

Система державного управління охороною праці в Україні. Компетенція та повноваження органів державного управління охороною праці. Національна рада з питань безпечної життєдіяльності населення. Органи державного нагляду за охороною праці, їх основні повноваження і права. Громадський контроль за дотриманням законодавства про охорону праці.

4. Організація охорони праці на підприємстві.

Служба охорони праці підприємства. Статус і підпорядкованість. Основні завдання, функції служби охорони праці. Структура і чисельність служб охорони праці. Права і обов'язки працівників служби охорони праці. Уповноважені найманими працівниками особи з питань охорони праці, їх обов'язки і права.

Комісія з питань охорони праці підприємства. Основні завдання та права комісії. Регулювання питань охорони праці у колективному договорі.

Атестація робочих місць за умовами праці. Мета, основні завдання та зміст атестації. Організація робіт та порядок проведення атестації робочих місць. Карта умов праці. Кабінети промислової безпеки та охорони праці, основні завдання та напрямки роботи кабінетів. Кольори, знаки безпеки та сигнальна розмітка. Стимулювання охорони праці.

5. Навчання з питань охорони праці.

Принципи організації та види навчання з питань охорони праці. Вивчення основ охорони праці у навчальних закладах і під час професійного навчання. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників під час прийняття на роботу і в процесі роботи. Спеціальне навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників, які виконують роботи підвищеної небезпеки. Навчання з питань охорони праці посадових осіб. Інструктажі з питань охорони праці. Види інструктажів. Порядок проведення інструктажів для працівників. Інструктажі з питань охорони праці для вихованців, учнів, студентів. Стажування та допуск працівників до роботи.

6. Профілактика травматизму та професійних захворювань.

Виробничі травми, професійні захворювання, нещасні випадки виробничого характеру. Інциденти та невідповідності. Мета та завдання профілактики нещасних випадків професійних захворювань і отруєнь на виробництві. Основні причини виробничих травм та професійних захворювань. Розподіл

травм за ступенем тяжкості. Основні заходи по запобіганню травматизму та професійним захворюванням.

7. Основи фізіології та гігієни праці.

Роль центральної нервової системи в трудовій діяльності людини. Вдома. Гігієна праці, її значення. Чинники, що визначають санітарно-гігієнічні умови праці. Загальні підходи до оцінки умов праці та забезпечення належних, безпечних і здорових умов праці.

1. *Повітря робочої зони.* Робоча зона та повітря робочої зони. Мікrokлімат робочої зони. Нормування та контроль параметрів мікrokлімату. Заходи та засоби нормалізації параметрів мікrokлімату. Гранично допустимі концентрації (ГДК) шкідливих речовин. Заходи та засоби попередження забруднення повітря робочої зони. Вентиляція. Види вентиляції. Організація повітрообміну в приміщеннях, повітряний баланс, кратність повітрообміну.

2. *Освітлення виробничих приміщень.* Основні світлотехнічні визначення. Природне, штучне, суміщене освітлення. Основні вимоги до виробничого освітлення. Нормування освітлення, розряди зорової роботи. Експлуатація систем виробничого освітлення. Джерела штучного освітлення, лампи і світильники.

3. *Шум, ультразвук та інфразвук.* Параметри звукового поля: звуковий тиск, інтенсивність, частота, коливальна швидкість. Класифікація шумів за походженням, за характером, спектром та часовими характеристиками. Нормування шумів. Методи та засоби колективного та індивідуального захисту від шуму. Інфразвук та ультразвук. Нормування та контроль рівнів, основні методи та засоби захисту від ультразвуку та інфразвуку.

4. *Електромагнітні поля та випромінювання радіочастотного діапазону.* Джерела, особливості і класифікація електромагнітних випромінювань та електричних і магнітних полів. Характеристики полів і випромінювань. Нормування електромагнітних випромінювань. Прилади та методи контролю. Захист від електромагнітних випромінювань і полів.

5. Санітарно-гігієнічні вимоги до планування і розміщення виробничих і допоміжних приміщень. Класи шкідливості підприємств за санітарними нормами. Санітарно-захисні зони підприємств. Вимоги охорони праці до розташування виробничого і офісного обладнання та організації робочих місць.

8. Основи виробничої безпеки. Електробезпека.

Дія електричного струму на організм людини. Електричні травми. Чинники, що впливають на наслідки ураження електричним струмом. Класифікація приміщень за ступенем небезпеки ураження електричним струмом. Умови ураження людини електричним струмом. Ураження електричним струмом при дотику або наближенні до струмоведучих частин при дотику до неструмоведучих металевих елементів електроустановок, які опинились під напругою. Напруга кроку та дотику. Електрозахисні засоби і заходи. Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом.

9. Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах.

Показники вибухопожежонебезпечних властивостей матеріалів і речовин. Категорії приміщень за вибухопожежонебезпечністю. Класифікація вибухо-небезпечних та пожежонебезпечних приміщень і зон. Основні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки виробничого об'єкту. Пожежна сигналізація. Засоби пожежогасіння. Дії персоналу при виникненні пожежі. Забезпечення та контроль стану пожежної безпеки на виробничих об'єктах. Вивчення питань пожежної безпеки працівниками.

2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТА НА ВСТУПНОМУ ФАХОВОМУ ВИПРОБУВАННІ (СПІВБЕСІДІ).

Оцінювання відповіді абітурієнта на фаховому вступному випробуванні (співбесіді) здійснюється за заздалегідь розробленими критеріями оцінювання.

Критерії оцінювання – це система якостей, яка дозволяє реалізувати принцип єдності вимог до змісту і форми контролю рівня засвоєння знань і вмінь та їх об'єктивного оцінювання.

Бальна оцінка підготовленості вступника

За шкалою університету	Визначення	Характеристика відповідей абітурієнта	
		на питання теоретичного змісту	на питання практичного змісту
0-99 бали	Низький	Абітурієнт не усвідомлює змісту питання білету, тому його відповідь не має безпосереднього відношення до поставленого питання. Наявна повна відсутність умінь міркувати	Ставиться за незнання матеріалу, велику кількість помилок у викладені думки. Відповідь невірна. Інформаційних джерел зовсім не знає.
100-139 балів	Задовільний	Відповіді на питання білету носять фрагментарний характер, характеризуються відтворенням знань на рівні запам'ятовування. Абітурієнт поверхово володіє умінь міркувати, його відповіді супроводжуються другорядними міркуваннями, які інколи не мають безпосереднього відношення до змісту запитання	Ставиться за знання матеріалу, за виконання поставленого завдання. У цьому випадку абітурієнт може й не виявляти самостійності суджень. Абітурієнт повинен мати певне уявлення про практичне застосування знань, може знайти нові приклади або умови їх застосування на практиці. Знає спеціальну літературу, але, можливо, не всю і не може дати її достатньої критичної оцінки. Володіє необхідними уміньнями. Можливі недоліки в аспекті комунікативної культури.
140-169 балів	Достатній	У відповідях на питання білету допускаються деякі неточності або помилки непринципового характеру. Абітурієнт демонструє розуміння навчального матеріалу на рівні аналізу властивостей. Помітне прагнення абітурієнта логічно розмірковувати при відповіді на питання білета	Ставиться за міцні знання матеріалу, але дещо в обмеженому і звуженому прояві тих якостей, які служать критерієм відмінної оцінки, немає тієї свободи викладу матеріалу, як у першому випадку, допускаються незначні помилки (не більше 1 – 2). При побудові відповіді абітурієнт повинен проявляти творчу самостійність, знати спеціальну літературу тощо.

За шкалою		<i>Характеристика відповідей абітурієнта</i>	
універси-те ту 170-200 балів	<i>Визначення</i> <i>Високий</i>	Абітурієнт дає повну і розгорнуту відповідь на питання білету. Його відповіді свідчать про розуміння навчального матеріалу на рівні аналізу закономірностей, характеризуються логічністю і послідовністю суджень, без включення випадкових і випадання істотних з них	Ставиться за повне та міцне знання матеріалу в заданому обсязі. Під час усної відповіді мова абітурієнта має бути логічно виваженою, правильною. До того ж абітурієнт повинен виявляти творчу самостійність, вільне володіння теоретичним матеріалом, знання спеціальної літератури, власні переконання та уміння їх захищати, високу комунікативну культуру, уміння робити практичні висновки, творчо та креативно мислити.

Якщо абітурієнт під час вступного випробування з конкурсного предмету набрав від 0-99 балів, то дана кількість балів вважається недостатньою для допуску в участі у конкурсному відборі для вступу до НПУ імені М. П. Драгоманова.

Оцінювання рівня знань абітурієнтів проводиться кожним із членів предметної комісії окремо, відповідно до критеріїв оцінювання. Загальний бал оцінювання рівня знань абітурієнта виводиться за результатами обговорення членами комісії особистих оцінок відповідей абітурієнтів. Бали (оцінки) вступного фахового випробування виголошуються головою предметної комісії усім абітурієнтам, хто приймав участь у випробуванні після закінчення іспиту

Для пільгових категорій осіб, яким надано право складати вступні випробування (особи, що потребують особливих умов складання випробувань) в НПУ імені М. П. Драгоманова за рішенням Приймальної комісії створюються особливі умови для проходження вступних випробувань.

СТРУКТУРА БІЛЕТУ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ (СПІВБЕСІДИ).

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

Інженерно-педагогічний факультет

Вступне фахове випробування

Ступень магістр

Галузь знань: 01Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 015 Професійна освіта. (Охорона праці)

На базі ступеня/ОКР: бакалавра/спеціаліста

Екзаменаційний білет № 1

1. Класифікація шкідливих та небезпечних виробничих чинників.
2. Визначення БЖД. Предмет і мета дисципліни БЖД, Основні поняття: життєдіяльність, середовище мешкання, біосфера, техносфера, небезпека, надзвичайна ситуація, безпека, вражаючий фактор.
3. Оцінка показників травматизму й захворюваності на виробництві.

*Затверджено на засіданні Приймальної комісії НПУ імені М.П.Драгоманова
Протокол № 4 від «30» березня 2022 р.*

3. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.

1. Зацарний В.В. та ін. Основи охорони праці: Підручник. - 2-ге вид., допов. і перероб. - К.: Основа, 2006. - 444 с.
2. Протоєрейський О.С, Запорожець О.І. Охорона праці в галузі: навч. посіб. - К.: Книжкове вид-во НАУ, 2005. - 268 с.
3. Основи охорони праці: підручник / За ред. проф. В.В. Березуцького - Х.: Факт, 2005. - 480 с.
4. Русаловський А.В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. - 4-те вид., допов. і перероб. - К.: Університет «Україна», 2009. - 295 с.
5. Третьяков О.В., Зацарний В.В., Безсонний В.Л. Охорона праці: Навчальний посібник з тестовим комплексом на СО/ за ред. К.Н. Ткачука. - К.: Знання, 2010. - 167 с. + компакт-диск.
6. Гогіташвілі Г.Г., Карчевські Є.-Т., Лапін В.М. Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами: навч. посіб. - К.: Знання, 2007. - 367 с.
7. Москальова В. М. Основи охорони праці. – К.: Основа – 664 с.
8. Основи охорони праці: підручник / К.Н. Ткачук, М.О. Халімовський, В.В. Зацарний, Зеркалов Д.В. та ін. – К.: Основа, 2011. – 474 с.
9. Яремко З.М. Охорона праці: навч. посібн. за ред. проф. З.М. Яремка / Яремко З.М., Тимошук С. В., Третьяк О.І., Ковтун РМ.. - Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. - 345 с.

ОСНОВНІ ЗАКОНОДАВЧІ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ

1. Закон України «Про охорону праці».
2. Кодекс законів про працю України.
3. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».
4. Закон України «Про пожежну безпеку».
5. Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку».
6. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».
7. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності».
8. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».
9. НПАОП 0.004.09-07 Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства
10. Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 55.1.11
11. НПАОП 0.00-4.11-07.
12. Типове положення про діяльність уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці. Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 56.
13. Охорона праці. Терміни та визначення ДСТУ 22936-93 ССБП
14. ДСТУ 22 93-99. Охорона праці. Терміни та визначення основних понять.
15. НПАОП 0.00-1.28-10 Правила охорони праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин. Наказ Держгірпромнагляду від 26.03.2010р. №653.3